

КУПЕР М.Д.

бухгалтер, аудиторська фірма ТОВ «Тер Аудит»
м. Тернопіль, Україна

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ В СИСТЕМІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний етап розвитку підприємницьких структур відбувається в умовах загострення конкуренції та характеризується активізацією зовнішньоекономічної діяльності, пошуком дієвих форм, методів та технологій управління, зростанням вимог споживачів, необхідністю побудови якісної системи інформаційного забезпечення. У таких умовах суб'єктам господарської діяльності досить складно підтримувати бажаний рівень фінансової результативності, платоспроможності, ліквідності та ділової активності, тобто забезпечувати відповідну фінансову стабільність.

Відповідно, існує потреба у планомірному проведенні внутрішнього контролю на підприємстві, за допомогою якого можна визначити ймовірні порушення, помилки та відхилення від норм, що суттєво можуть викривити результати фінансової звітності.

Складовою внутрішнього контролю є внутрішній аудит. Внутрішній аудит - це незалежна діяльність з перевірки та оцінки роботи суб'єкта господарювання в його інтересах. Мета внутрішнього аудиту - допомогти членам суб'єкта господарювання ефективно виконувати свої функції [3].

Внутрішній аудит як незалежна, систематизована та регламентована внутрішня функція вже давно має особливе значення в системі корпоративного управління. Насправді він більше, ніж зовнішній аудит, спрямований на зменшення ризику отримання інформації та усунення можливих негативних наслідків. Керівники можуть приймати якісні оперативні, тактичні та стратегічні управлінські рішення на основі об'єктивних оцінок поточного стану та рекомендацій внутрішніх аудиторів [4].

Місце внутрішнього аудиту в інформаційній системі обліку та контролю підприємства (рис.1).

Рис.1. Взаємозв'язок внутрішнього аудиту із функціональними підрозділами підприємства

Система внутрішнього аудиту повинна бути організована на такому рівні, щоб її результати контролю об'єктивно відображали діяльність підрозділів, які перевіряються, а також були доступними для розуміння всім користувачам такої інформації [4].

У своїй діяльності підприємство може вибрати будь-яку форму організації аудиту (рис.2.)

Рис.2. Внутрішній аудит в системі функціонування підприємства

Служба внутрішнього аудиту на підприємстві має розв'язувати завдання економічної діагностики, контрольного характеру, розроблення фінансової стратегії, управлінського консультування тощо.

Використання аутсорсингових послуг передбачає повну передачу функцій внутрішнього аудиту спеціалізованій компанії або зовнішньому консультанту. Однак недоліком такого аудиту є те, що суб'єкти внутрішнього аудиту менш обізнані зі специфікою бізнесу та діяльності підприємства. Такі послуги будуть ефективними для малого бізнесу, який не може проводити постійний внутрішній аудит [4].

Альтернативою є використання косорсингу (партнерства між замовником та зовнішнім постачальником), який пропонує переваги аутсорсингу при збереженні ефективних частин функцій внутрішнього аудиту підприємства [5].

Косорсинг як організація служби внутрішнього аудиту передбачає розподіл функцій між відповідальними службами підприємства та зовнішньою спеціалізованою компанією, яка бере участь у створенні служби внутрішнього контролю для вирішення певних проблем у процесі своєї роботи. Таким чином, косорсинг дає змогу якісно вирішити поставлені завдання за раціональних затрат. Косорсинг найбільш доцільно використовувати середнім підприємствам, які прагнуть розвивати свій бізнес з найбільш ефективним використанням наявних ресурсів [6].

Краудсорсинг (англ. crowd - натовп) - маловідома, але перспективна форма внутрішнього аудиту. Суть краудсорсингу полягає в тому, щоб надати в мережі Інтернет певне завдання колу осіб, які зацікавилися його виконанням. Після виконання завдання в установлені терміни краудсорсери пропонують свої варіанти його виконання замовнику, який розглядає їх і вибирає найбільш оптимальні, впроваджуючи у свою діяльність.

В таблиці 1 відображені переваги використання тих чи інших організаційних форм внутрішнього аудиту на підприємстві.

Таблиця 1

Переваги внутрішнього аудиту та окремі форми його функціонування

Внутрішній аудит в системі функціонування підприємства	Переваги
Служба внутрішнього	- обізнаність з внутрішньою організацією та галузевими

аудиту на підприємстві	особливостями бізнесу; - отримані навички та досвід залишаються на підприємстві; - використання внутрішнього аудиту як «майданчика» для професійного зростання та кар'єрного розвитку майбутніх управлінських кадрів.
Аутсорсинг	- професіоналізм, незалежний погляд залучених спеціалістів; - зощадження коштів на утримання штатних працівників та їх технічному забезпеченні; - використання послуг за виникненням такої необхідності.
Корсорсинг	- спільна робота штатних працівників та запрошених аутстаферів-професіоналів; - можливість використовувати послуги експертів у різних сферах; - гнучкість щодо залучення аудиторських ресурсів; - оперативність реагування на виникаючі питання, усунення проблем та вирішення завдань; - вищий ступінь відповідальності за результат діяльності .
Краудсорсинг	- широке охоплення аудиторії; - безліч варіантів і різноманітність вибору ідей для розв'язання проблем; - економія фінансових ресурсів.

Джерело: складено на основі [5,6]

Отже, дослідивши сутність, організацію та економічну доцільність певних форм внутрішнього аудиту можна зробити висновок, що це один із інструментів підвищення ефективності функціонування підприємства, який дасть можливість підвищити конкурентоздатність та зменшить вплив зовнішніх та внутрішніх ризиків на потенціал підприємства. Компанії, які стежать за збереженням майна та прагнуть розвивати власний бізнес з використанням сучасних прогресивних технологій контролю, можуть користуватися послугами корсорсингу або краудсорсингу.

Список використаних джерел

1. Лучко М.Р. Бухгалтерський облік в умовах інфляції. *Бухгалтерський облік і аудит*. 1994. №. С.11-14.
2. Лучко М.Р. Контроль якості внутрішнього аудиту підприємств в умовах євроінтеграційних процесів. *Бізнес інформ*. 2015. № 7. С. 229-234.
3. Станкевич Г. Особливості системи внутрішнього контролю підприємства та роботи внутрішнього аудитора. *Аудитор України. Методика та практика аудиту*. 2014. № 9 (226). С. 32-37
4. Петрицька О.С. Організація внутрішнього аудиту на підприємствах. *Приазовський економічний вісник. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2019. Вип. 5 (16). С.356-359
5. Кобилюх Т.О. Організаційні аспекти впровадження внутрішнього аудиту на підприємствах роздрібної торгівлі фармацевтичними товарами. *Економічний дискурс*. 2014. Вип. 3. С. 121-124.
6. Новик І.В. Організація системи внутрішнього контролю на підприємстві. *Наукові записки*. 2017. № 2 (55). С. 188-195. URL: <http://nz.uad.lviv.ua/static/media/2-55/21.pdf> (дата звернення: 18.12.2020)